

Handläggare
Victoria Schelander
Telefon: 08-508 319 85

Till
Kulturnämnden
2019-12-10

Motion (KS 2019/848) från Olle Burell (S) om tillväxtstrategi för kulturskolan. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen
2. Att förklara beslutet omedelbart justerat

Robert Olsson
Kulturdirektör

Jelena Veljkovic
Avdelningschef kulturskolan

Sammanfattning

Kulturnämnden har ombetts besvara remissen utifrån behovet att ta fram en stadsövergripande tillväxtstrategi för kulturskolan.

Kulturskolan står inför uppgiften att växa och samtidigt sprida deltagandet över hela staden så en bättre jämlikhet och tillgänglighet till kulturskolan uppnås. Idag finns det vissa hinder som motverkar kulturskolans möjlighet att växa och breddas. Det kan exempelvis vara brist på geografisk tillgänglighet, begränsad kännedom om kulturskolan, kursavgifternas nivåer eller att utbudet uppfattas som oattraktivt eller ointressant. Detta är något som kulturskolan idag arbetar aktivt med att bemöta genom bland annat erbjuda mer flexibla verksamhetsformer och kursformat, samverka mer med skolor för att komma närmre barns och ungas vardag samt att bredda och utveckla utbudet så det blir tillgängligt för fler. Att arbeta strategiskt med kulturskolans tillväxt, med fokus på jämlikhet och tillväxt över hela staden, är ett kulturskolans viktigaste uppdrag idag.

Kulturförvaltningen understryker vikten av att arbeta strategiskt för att främja en tillgänglig och jämlik kulturskoleverksamhet av hög kvalitet i både utbud och pedagogiskt innehåll. Ett sådant arbete bedrivs av kulturskolan och förvaltningen föreslår fortsatt fokus i linje det arbete som pågår, med kontinuerlig utveckling och uppföljning inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering och -uppföljning snarare än genom en särskild tillväxtstrategi.

Underlag för beslut

1. Komplettering Motion (KS 2019/848) från Olle Burell (S) om tillväxtstrategi för kulturskolan,
2. Motion (KS 2019/848) från Olle Burell (S) om tillväxtstrategi för kulturskolan

Remissen

Motion (KS 2019/848) från Olle Burell (S) om tillväxtstrategi för kulturskolan, som inkom 2019-06-25. Remisstiden sträcker sig till 2019-12-19.

UTLÅTANDE

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturskolan inom kulturförvaltningen.

Bakgrund

Kulturskolan Stockholm erbjuder barn och unga i Stockholm möjlighet att upptäcka och utvecklas inom konstnärliga och kulturella uttrycksätt. Kulturskolans verksamhet består av avgiftsbelagd och avgiftsfri kulturskoleverksamhet i olika former och kunskapsnivåer. Kulturskolan riktar sig till barn och unga i hela Stockholm i åldrarna 6–22 år. Målgruppen, som 2020 uppgår till ca 173 000 barn och unga, beräknas att öka med ca 3 000 personer per år inom de närmsta fem åren.

Idag erbjuder kulturskolan ca 18 500 elevplatser årligen i form av termins- och kortkurser. Ungefär 10 000 barn och unga får ta del av avgiftsfri verksamhet i form av öppen verksamhet, kulturskoleverksamhet i skolorna på skoltid (s.k. kulturköp) och genom projektet Rum för skapande¹. Med kulturskolans verksamhet El Sistema nås ytterligare ca 2 300 barn med avgiftsfri

orkesterverksamhet i ytterstaden. 2018 deltog 7,8% av alla Stockholms barn och unga i åldern 6–22 år i kulturskolans avgiftsbelagda verksamhet. Deltagandet är spritt över staden, men varierar stort mellan stadsdelarna. I socioekonomiskt mer svaga stadsdelar är deltagarantalet relativt lågt². Ett strategiskt och omfattande arbete krävs för att nå fler barn och unga i underrepresenterade stadsdelar.

Ärendet

Inledning

Motionen föreslår staden att ta fram en stadsövergripande tillväxtstrategi för kulturskolan. Kulturskolan står inför uppgiften att sprida deltagandet över hela staden så en bättre jämlikhet och tillgänglighet till kulturskolan uppnås. Målgruppen barn och unga i staden ökar för varje år samtidigt som deras preferenser om vad de vill göra på fritiden till viss del är i förändring. Idag finns det hinder och trösklar av olika slag som motverkar kulturskolans möjlighet att växa och breddas. Det kan exempelvis vara brist på geografisk tillgänglighet, begränsad kännedom om kulturskolan, kursavgifternas nivåer eller att utbudet uppfattas som oattraktivt eller ointressant. Detta är något som kulturskolan idag arbetar aktivt med att bemöta genom bl a erbjuda mer flexibla verksamhetsformer och kursformat, samverka mer med skolor för att komma närmre barns och ungas vardag samt att bredda och utveckla utbudet så det blir tillgängligt för fler. Att arbeta strategiskt med kulturskolans tillväxt, med fokus på jämlikhet och tillväxt över hela staden, är ett kulturskolans viktigaste uppdrag idag. Att barnkonventionen nu blir lag understryker också vikten av alla barn ges möjligheter och mötesplatser att upptäcka, fördjupa sig i och delta i det konstnärliga och kulturella livet³.

I motionen benämns den omorganisation som kulturförvaltningen och kulturskolan gjort under 2019. Kulturskolan har ställt om organisationen genom att anpassa utbud och arbetssätt i riktning för ett breddat och jämlikare deltagande.

² I Rinkeby deltog 2018 0,6% i kulturskolans avgiftsbelagda verksamhet. Motsvarande andel var i exempelvis Tensta 2,3%, Rågsved 3,6%, Skärholmen 2,8%, och Vårberg 2,9%.

³ FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 31.

Rum för skapande – möjliggjort kunskap och erfarenheter att nå underrepresenterade grupper

Kulturskolan har sedan 2017 sökt och beviljats statliga medel från Kulturrådet för projektet Rum för Skapande. Projektets syfte är att ge unga stockholmare i ytterstadsområdena möjlighet att ta del av och utöva kultur i olika former. Verksamheten är uppsökande, ofta i samverkan med andra aktörer såsom skola, föreningsliv och fritidsgårdar samt är vanligtvis avgiftsfri. Det har inneburit att nya målgrupper har nåtts av kulturskolans verksamhet. Projektet avslutades våren 2019, pga. riksdagens beslut att återta det statliga stödet till landets kulturskolor. Bidraget återinfördes sedan genom ett beslut i riksdagen i juni och i september beviljades kulturskolan medel att driva projektet vidare.

Utifrån bland annat de goda erfarenheter som projektet Rum för skapande har genererat arbetar nu kulturskolan med att ta fram förnyade arbetssätt och verksamhetsformer för att ge fler barn och unga tillgång till, och kännedom om kulturskolan. Syftet är att nå barn och unga med tillgänglig, riktad och vardagsnära kulturskoleverksamhet, vilka vanligtvis inte nås av de avgiftsbelagda kurserna. Kulturskolans egen analys visar att kulturskoleverksamhet som är geografiskt tillgänglig, gratis och öppen, utan anmälningsskrav, når målgrupper som annars är underrepresenterad i de vanliga terminskurserna. För att lyckas behöver arbetssätten och kursformaten i ytterstaden ibland vara andra än de i innerstaden och i stadsdelar där deltagandet i kulturskolan är relativt högt.

Strategier för tillväxt

Nedan presenteras några av de strategier och arbetssätt som kulturskolan idag aktivt arbetar med, utifrån målet att bredda deltagandet över hela staden.

Ökad samverkan med skolor

Kulturskolan Stockholm finns idag på ett 70-tal skolor runt om i staden. Kulturskolan utvecklar arbetet med att i väsentligt högre utsträckning samverka och involveras i skolornas och fritidshemmens verksamhet. Det behöver bli lättare för barn och unga att ta del av kulturskolans utbud i nära anslutning till deras vardag och rörelsemönster. Ett exempel är Tvåornas kör, där elever i årskurs två får sjunga i kör med kulturskolans pedagoger utifrån ett färdigt koncept. Aktiviteten avslutas med konsert där flera skolor möts och sjunger tillsammans. Barns och ungas fysiska närhet till kulturskolan är viktig för att skapa jämlika förutsättningar oberoende av socioekonomisk tillhörighet.

Riktad och tillgänglig kulturskoleverksamhet

För att bättre nå underrepresenterade grupper behöver verksamheten vara tillgänglig och finnas på platser och tider som förenklar för deltagandet. Kulturskolan utvecklar exempelvis verksamhetsformer baserat på goda erfarenheter från projektet Rum för skapande. Ett sätt att nå ut bredare är att i högre utsträckning erbjuda avgiftsfri och öppen verksamhet i ytterstadsområdena, vilket kulturskolans analys av effekter och resultat av tidigare insatser för ett breddat deltagande lyfter. Även verksamhet på helger och lov är beprövade och effektiva sätt.

Ett exempel på en strategiskt riktad kulturskoleverksamhet är El Sistema. El Sistema bedriver orkesterverksamhet för barn och unga i samverkan med skolor och förskolor i stadsdelar där deltagandet i kulturskolans avgiftsbelagda verksamhet oftast är mycket lågt. Genom att utveckla El Sistema nås fler barn och unga i ytterstadens områden som ges möjlighet att avgiftsfritt lära sig spela och sedan fortsätta fördjupa sig i sitt valda instrument.

Ett annat exempel är hur kulturskolan strategiskt säkerställer att fler platser med hög kvalitet och tillgänglighet erbjuds barn och unga med funktionsvariationer. Kulturskolans resurscenter utvidgas till fler geografiska platser i staden med syftet att finnas närmre fler barns vardag och därmed ge dem bättre förutsättningar att delta.

Ett intressant utbud?

Kartan över barns och ungas kulturella uttryck och intresse av olika konstformer är i ständig förändring och rörelse. Vad, hur, när och var är frågor som kräver väl grundade svar för att erbjuda rätt verksamhet. Kulturskolan Stockholm kommer ta fram fördjupad kunskap om vad Stockholms barn och unga önskar av sin fritid och vad de är intresserade av. Målgruppsanalys och fokusgrupper kommer genomföras i syfte att vidga utbudet och uppfattas mer relevant och attraktivt bland fler. Kulturskolan tar fram nya ämnen och kursformat för att ge plats åt fler konstformer och kreativa uttryckssätt. Exempelvis kommer kulturskolan utveckla arbetet med ett digitalt komplement till dagens kursutbud.

Hög kvalitet på utbud och pedagogiskt innehåll

Kulturskolan prioriterar en verksamhetsutveckling där både hög kvalitet och ett relevant utbud kan säkerställas. Kulturskolans nya utvecklingsenhet i samverkan med kvalitetsenheten har påbörjat ett omfattande arbete med att definiera och formulera det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet är att mer strategiskt planera för hög och jämn kvalitet i både organisation, verksamhetsplanering och

pedagogiskt innehåll. I arbete ingår framtagande av relevant och strategisk kompetensutveckling, fortbildning och rekrytering.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen understryker vikten av att arbeta strategiskt för att främja en tillgänglig och jämlik kulturskoleverksamhet av hög kvalitet i både utbud och pedagogiskt innehåll. Ett sådant arbete bedrivs av kulturskolan och kommer närmast att ytterligare redovisas i verksamhetsplan för 2020. Vi föreslår fortsatt fokus i linje det arbete som pågår, med kontinuerlig utveckling och uppföljning inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering och -uppföljning snarare än genom en särskild tillväxtstrategi.

Vidare kommer det kulturstrategiska program som just nu är under framtagande, för senare beslut av kommunfullmäktige, att behandla en rad strategiska avgörande samarbeten och hur dessa ska resultera i högkvalitativ kulturskoleverksamhet för fler.

Bilagor

1. Komplettering Motion (KS 2019/848) från Olle Burell (S) om tillväxtstrategi för kulturskolan,
2. Motion (KS 2019/848) från Olle Burell (S) om tillväxtstrategi för kulturskolan